

ชื่อ เรื่องการค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยาศาสตร์ การศึกษาเปรียบเทียบการตอบสนองต่อสิ่งเร้า
ของนกขุนแผน (*Cissa erythrorhyncha*) และนกสาลิกาเขียว
(*Cissa chinensis*) ในสภาพกรงเลี้ยง

ชื่อผู้เขียน นายมานพ มีสุข
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการสอนชีววิทยา

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยาศาสตร์

ผศ. ดร. นริศ	สีตะสุวรรณ	ประธานกรรมการ
อ. ดร. พรทิพย์	จันทร์มงคล	กรรมการ
นายสุพจน์	เมธาวิวัฒน์	กรรมการ

บทคัดย่อ

จากการศึกษาเปรียบเทียบการตอบสนองต่อสิ่งเร้าของนกขุนแผน (*Cissa erythrorhyncha*) และนกสาลิกาเขียว (*Cissa chinensis*) ในสภาพกรงเลี้ยงที่แตกต่างกัน 4 แบบคือ กรงเลี้ยงกึ่งธรรมชาติในสวนสัตว์เชียงใหม่ กรงเลี้ยงในสวนสัตว์เชียงใหม่ ซึ่งเปิดให้คนเดินชมได้รอบ กรงเลี้ยงในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและขยายพันธุ์สัตว์ป่าเชิงดอยสุเทพ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเปิดให้คนชมได้รอบเช่นกัน และกรงเลี้ยงในร้านขายสัตว์ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม 2529 ถึง เมษายน 2530 พบว่านกขุนแผนและนกสาลิกาเขียวที่เลี้ยงในสภาพกรงเลี้ยงกึ่งธรรมชาติในสวนสัตว์เชียงใหม่ จะมีสภาพสมบูรณ์ที่สุด ส่วนนกขุนแผนและนกสาลิกาเขียวที่เลี้ยงในกรงเลี้ยงในร้านขายสัตว์ จะเป็นนกที่มีสภาพไม่สมบูรณ์ นกบางตัวจะได้รับบาดเจ็บและมีบาดแผลตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เมื่อทำการกระตุ้นด้วยสิ่งเร้าต่าง ๆ อันได้แก่ เสียงและภาพ พบว่าความรุนแรงของพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า นั้น ๆ ของนกขุนแผนและนกสาลิกาเขียวจะลดลง จากนกที่เลี้ยงในกรงเลี้ยงกึ่งธรรมชาติในสวนสัตว์เชียงใหม่ กรงเลี้ยงที่เปิดให้คนเดินชมได้รอบทั้งในสวนสัตว์เชียงใหม่ และศูนย์ศึกษาธรรมชาติและขยายพันธุ์สัตว์ป่าเชิงดอยสุเทพ และกรงเลี้ยงในร้านขายสัตว์ตามลำดับ นอกจากนี้ยังได้บันทึกพฤติกรรมทั่วไป และพฤติกรรมสังคมของนกทั้งสองชนิด ได้แก่ พฤติกรรมการกินและช้อนอาหาร พฤติกรรมเพื่อความสบายตัว การเล่น การก้าวร้าว การแสดงพันธะคู่ และการผูกไมตรีของนกทั้งสองชนิดด้วย

Research Title: Comparative Study on Responsiveness of Red-billed
Blue Magpie (Cissa erythrorhyncha) and Hunting
Greenpie (Cissa chinensis) in Captivity

Author: Mr. Manop Mesook

M.S. Teaching Biology

Examining Committee

Assist. Prof. Dr. Narit Sitasuwan Chairman

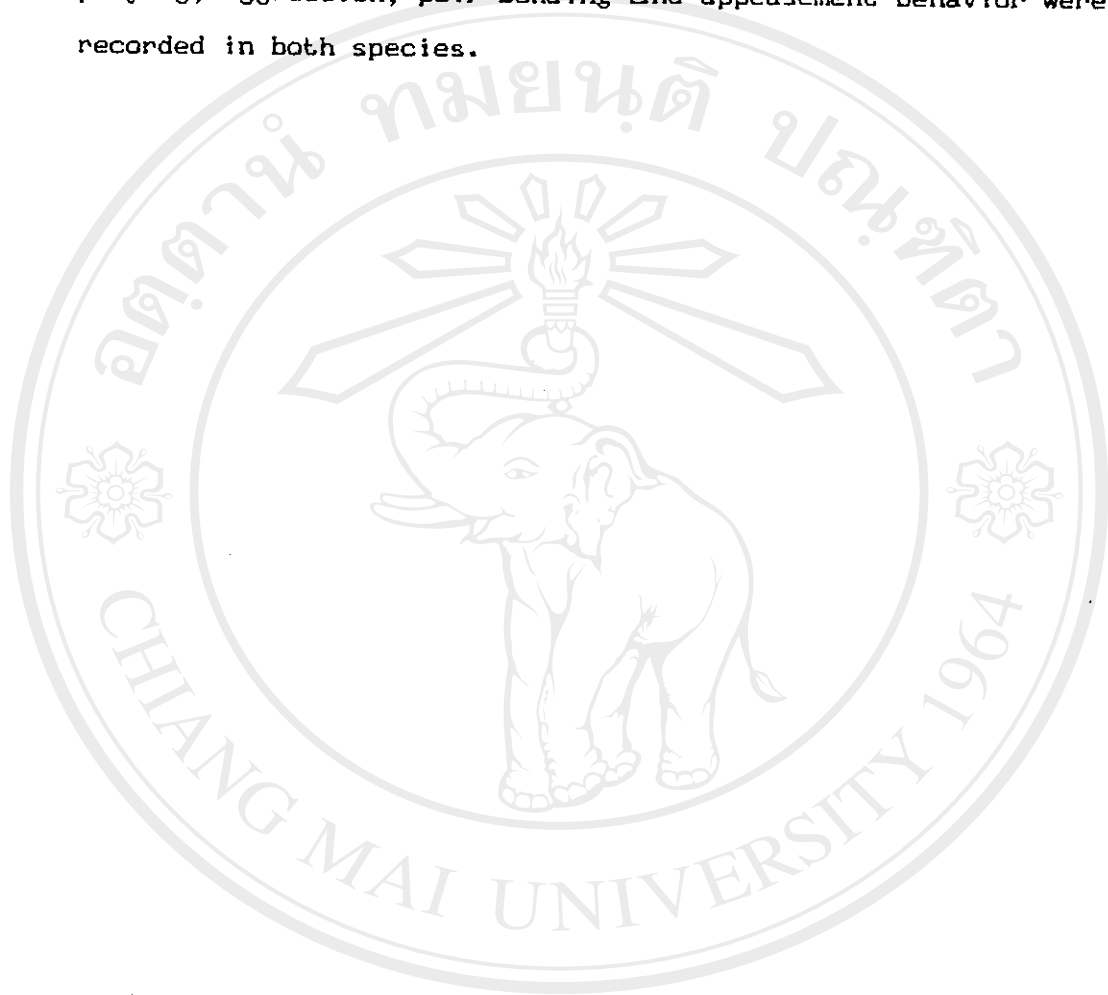
Lecturer Dr. Porntip Chantaramongkol Member

Mr. Supoj Methaphivat Member

Abstract

A comparative study of the stimuli responses between the red-billed blue magpie (Cissa erythrorhyncha) and the hunting greenpie (Cissa chinensis) were done in 4 different kinds of aviaries : semi-natural aviary in Chiang Mai Zoo; aviaries which are exhibited to the public in Chiang Mai Zoo and at the wildlife conservation and education center (Choeng doi Suthep Nature and Wildlife Education Centre Chiang Mai) and cages in pet shop in Chiang Mai town from July 1986 to April 1987. It was found that the red-billed blue magpie and the hunting greenpie in the semi-natural aviary were in the best condition. On the contrary, bird in the worst condition were those kept in the pet shops. Some of them were hurt and had wounds on their bodies. Sound and picture stimuli were presented to the birds. Birds in the semi-natural aviary showed the strongest behavioral response and the response was weaker for birds in the exhibited aviary at Chiang Mai Zoo, at the wildlife conservation and education center and the pet shops (in decreasing order of response strength). Moreover, the general behavior and

social behavior, ie : feeding and food hinding, comfort behavior, playing, aggression, pair-bonding and appeasement behavior were also recorded in both species.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved